

Nöro Linguistik Programlama (NLP) hakkında Üstad'ın bir tespiti var mıdır?

NLP (NÖRO LİNGUİSTİK PROGRAMLAMA)

Nöro: Hayattaki tecrübelerimizin beş duyumuz aracılığı ile algılanması ve işlenmesi.

Linguistik: Sözlü ve sözsüz iletişim ve davranışlarımız aracılığı ile düşüncelerimizi yansıtma tarzımız.

Programlama: Zihnimizin iç programlarını kullanarak, düşüncelerimizi ve iletişimimizi belirlediğimiz ve arzuladığımız hedeflere ulaşacak şekilde düzenlemek.

İnsan ile âlem arasında vasıta olan duygu ve latifelerin tekemmülü sayesinde, insanın tefekkür ve algılama kabiliyetinin inkişaf ettirilmesi de diyebiliriz. Bu teknik, bilimsel disiplin olarak 1970'de başladığı için, Üstad'ın direkt bu konuda bir şey söylemesi mümkün değildir. Ama mana ve esas olarak Risale-i Nur'da, insanın sahip olduğu duyum vasıtaları ile âlem arasındaki münasebeti muhtelif yerlerde dağınık olarak bahsedilmiştir.

Üstat, insan duygularının daha çok Allah yolunda verimli olması noktasına işaret etmiştir. İnsanın etrafında olan biten binlerce kudret mucizelerinin ülfet ve ünsiyet perdesi sayesinde idrak ve dikkat edilemediğine vurgu yapıyor. Ya da bu yüksek cihaz ve duyguların heva ve nefis yolunda köreltilip asıl maksat noktasında verimsizleştirildiğine işaret ediyor. Teknik olarak Üstat **NLP**'den işari olarak bahsediyor, ama maksat noktasından farklı düşünüyor, diyebiliriz.

Mesela, Risale-i Nur'a aşina olmayan bir nazar, bir çiçeğe baktığı zaman, orada tecelli eden isim ve sıfatları göremezken, aşina olan nazar, bir çok isim ve sıfatı okuyor demek. Nurlar, algılama ve zihnin işlenmesi noktasında insana artı bir değer katıyor. Bu da **NLP** tekniği açısından olumlu bir düzenlemedir.

Konumuzla ilgili olduğunu düşündüğümüz birkaç parçayı aşağıya alıyoruz:

"İşte, aynen onun gibi, insanın mahiyetine, kudretten ehemmiyetli cihazat ve kaderden kıymetli programlar tevdi edilmiş. Eğer insan, şu dar âlem-i arzîde, hayat-ı dünyeviye toprağı altında o cihâzât-ı mâneviyesini nefsin hevesâtına sarf etse; bozulan çekirdek gibi, bir cüz'î telezzüz için, kısa bir ömürde, dar bir yerde ve sıkıntılı bir halde çürüyüp tefessüh ederek, mes'uliyet-i mâneviyeyi bedbaht ruhuna yüklenecek, şu dünyadan göçüp gidecektir."

"Eğer o istidat çekirdeğini İslâmiyet suyuyla, imanın ziyasıyla, ubudiyet toprağı altında terbiye ederek, evâmir-i Kur'âniyeyi imtisal edip cihâzât-ı mâneviyesini hakikî gayelerine tevcih etse; elbette âlem-i misal ve berzahta dal ve budak verecek ve âlem-i âhiret ve Cennette hadsiz kemâlât ve nimetlere medar olacak bir şecere-i bâkiyenin ve bir hakikat-i daimenin cihâzâtına cami, kıymettar bir çekirdek ve revnaktar bir makine ve bu şecere-i kâinatın mübarek ve münevver bir meyvesi olacaktır."

"*Evet, hakikî terakki ise, insana verilen kalb, sır, ruh, akıl, hattâ hayal ve sair kuvvelerin hayat-ı ebediyeye yüzlerini çevirerek, herbiri kendine lâyük hususî bir vazife-i ubudiyetle meşgul olmaktadır. Yoksa, ehl-i dalâletin terakki zannettikleri, hayat-ı dünyeviye'nin bütün inceliklerine girmek ve zevklerinin her çeşitlerini, hattâ en süflîsini tatmak için bütün letâifini ve kalb ve aklını nefis-i emmâreye musahhar edip yardımcı verse, o terakki değil, sukuttur.*"(1)

"*Üçüncü kâr: Her âzâ ve hasselerin kıymeti birden bine çıkar. Meselâ akıl bir alettir. Eğer Cenâb-ı Hakka satmayıp belki nefis hesabına çalıştırsan, öyle meş'um ve müz'ic ve muacciz bir alet olur ki, geçmiş zamanın âlâm-ı hazinanesini ve gelecek zamanın ehvâl-i muhavvifanesini senin bu biçare başına yükletecek; yümünsüz ve muzır bir alet derekesine iner. İşte bunun içindir ki, fâsık adam, aklın iz'aç ve tacizinden kurtulmak için, galiben ya sarhoşluğa veya eğlenceye kaçır. Eğer Mâlik-i Hakikîsine satılsa ve Onun hesabına çalıştırsan, akıl öyle tılsımlı bir anahtar olur ki, şu kâinatta olan nihayetsiz rahmet hazinelerini ve hikmet definelerini açar. Ve bununla sahibini saadet-i ebediyeye müheyya eden bir mürşid-i Rabbanî derecesine çıkar.*"

"*Meselâ göz bir hassedir ki, ruh bu âlemi o pencere ile seyredir. Eğer Cenâb-ı Hakka satmayıp belki nefis hesabına çalıştırsan, geçici, devamsız bazı güzellikleri, manzaraları seyirle şehvet ve heves-i nefsanîyeye bir kavvad derekesinde bir hizmetkâr olur. Eğer gözü, gözün Sâni-i Basîrine satsan ve Onun hesabına ve izni dairesinde çalıştırsan, o zaman şu göz, şu kitab-ı kebir-i kâinatın bir mütalâacısı ve şu âlemdeki mucizat-ı san'at-ı Rabbanîyenin bir seyircisi ve şu küre-i arz bahçesindeki rahmet çiçeklerinin mübarek*

---

bir arısı derecesine çıkar."

"Meselâ dildeki kuvve-i zâikayı Fâtır-ı Hakîmine satmazsan, belki nefis hesabına, mide namına çalıştırsan, o vakit midenin tavlasına ve fabrikasına bir kapıcı derekesine iner, sukut eder. Eğer Rezzâk-ı Kerîme satsan, o zaman dildeki kuvve-i zâika, rahmet-i İlâhiye hazinelerinin bir nâzır-ı mâhiri ve kudret-i Samedâniye matbahlarının bir müfettiş-i şâkiri rütbesine çıkar."

"İşte, ey akıl, dikkat et! Meş'um bir alet nerede, kâinat anahtarı nerede? Ey göz, güzel bak! Adi bir kavvad nerede, kütüphane-i İlâhînin mütefennin bir nâzır-ı nerede? Ve ey dil, iyi tat! Bir tavla kapıcısı ve bir fabrika yasağçısı nerede, hazine-i hassa-i rahmet nâzır-ı nerede?"

"Ve daha bunlar gibi başka aletleri ve âzâları kıyas etsen anlarsın ki, hakikaten mü'min Cennete lââyık ve kâfir Cehenneme muvafık bir mahiyet kesb eder. Ve onların herbiri öyle bir kıymet almalarının sebebi, mü'min imanıyla Hâlıkın emanetini Onun namına ve izni dairesinde istimal etmesidir. Ve kâfir hıyanet edip nefis-i emmâre hesabına çalıştırmasıdır."(2)

Dipnotlar:

(1) bk. [Sözler, Yirmi Üçüncü Söz, İkinci Mebhas.](#)

(2) bk. [a.g.e., Altıncı Söz](#)